

ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ФАКТОР ВНУТРІШНЬОЇ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Бульба В. Г.,

доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри соціальної і гуманітарної політики, декан факультету підготовки магістрів державного управління ХарРІ НАДУ.

Степанко О. В.,

здобувач кафедри соціальної і гуманітарної політики ХарРІ НАДУ.

У світовій практиці корпоративна соціальна відповідальність (далі – КСВ) розглядається як добровільний внесок бізнесу у розвиток суспільства в економічній, екологічній і соціальній сферах. При чому особливістю більшості країн Європейського Союзу є внутрішня соціальна відповідальність самого уряду, що виражається у розробці програм, спрямованих на збереження балансу праці й відпочинку співпрацівників, створення рівних можливостей для їх кар'єрного росту, боротьбу з корупцією та ін.

В країнах Європейського Союзу, які тільки увійшли до співтовариства, а також у тих, які сьогодні є кандидатами до вступу в ЄС, участь держави у просуванні КСВ поки ще не носить системний характер і лише підтримується окремими ініціативами урядів, такими як нагородження кращих серед соціально-відповідального бізнесу, підвищення екологічних знань та ін. Проте у ряді цих країн призначена відповідальна структура, яка координує роботу з просування КСВ [5, с. 4]. Щодо країн перехідного періоду, до яких входить й Україна, то в них концепція КСВ тільки отримує свій розвиток. Хоча деякі з них вже мають свої напрацювання у взаємодії організацій у напрямку соціальної відповідальності.

Зауважимо, що держава з метою залучення бізнес-компаній і організацій громадянського суспільства до соціально-відповідальної поведінки використовує різноманітні інструменти й механізми стимулювання, серед яких є

навчання, дослідницька й методична підтримка. З цією метою у багатьох країнах проводяться семінари і тренінги по КСВ для державних службовців, представників бізнесу, членів громадських об'єднань, підтримуються наукові дослідження. Разом із тим, у навчальні плани закладів освіти введений курс «КСВ», а також розроблені методичні матеріали з КСВ для підтримки запровадження системи оцінки та звітності суб'єктів КСВ.

Варто відмітити, що сьогодні має певний досвід у формуванні національного інтелектуального потенціалу російська нафтова компанія ВАТ «ЛУКОЙЛ», створена у 1993 р. Ця компанія пропонує корпоративні програми соціальних інвестицій, що носять адресний характер та спирається на професійний досвід і людський потенціал регіону [1, с. 111]. Програми включають: організацію й проведення конкурсів соціальних проектів; розвиток матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів; програми в галузі освіти, що дозволяють на початковій стадії впливати на процес підготовки кваліфікованих кадрів для роботи у компанії та її філіях, а також стипендіальні програми [2]. В 1999 р. на території України було відкрито дочірнє підприємство «ЛУКОЙЛ-Україна», в якому соціальні і благодійні програми є значною частиною корпоративної стратегії. Компанією здійснюється підтримка яскравих творчих проектів, духовної спадщини й історичних традицій України [6].

Приклад у процесі формування інтелектуального потенціалу підхопили й інші українські бізнес-компанії. Так, компанія «Майкрософт Україна», починаючи з 2003 р. – початку своєї діяльності, в межах програм КСВ працює над подоланням комп'ютерної неграмотності, наданням якісної технічної освіти в країні, сприяє розвитку інновацій; першими взяли за напрямок, спрямований на безпеку дітей в Інтернеті [3, с. 5].

13 липня 2007 р. ПРООН та Intel-Україна підписали Меморандум про розуміння в галузі залучення молоді та збільшення її потенціалу. Сторони взяли зобов'язання розвивати співпрацю задля поширення відповідних знань та

розвитку навичок, необхідних молодим людям у XXI столітті. Особливо для того, щоб покращити їх здібності та вміння, краще підготувати їх до сучасних професій, забезпечити їх залучення до соціальних процесів та прийняття рішень на всіх рівнях шляхом запровадження інноваційних інструментів ІТ та інформаційних ресурсів. Згідно з умовами Меморандуму, сторони мають співпрацювати в організації тренінгів, фокус-груп та поширенні інформації для створення пілотної веб-електронної громади серед студентів з обраних спільно університетів. Крім того, ПРООН та Intel-Україна Мікроелектронікс Лтд. повинні проводити навчальні семінари для молодих лідерів та вчителів на теми написання та впровадження соціальних проектів в середовищі електронної громади [4, с. 3].

Слід зазначити, що в сучасному суспільстві як елемент впорядкування міжсекторного соціального партнерства в сфері підтримки науково-освітньої сектору все більшого значення набувають гранти – грошові виплати, що виділяються на реалізацію конкретних проектів. Важливим об'єктом фінансування в рамках грантових програм являється підтримка учнів, а особливо студентів. Так, наприклад, в США існує розвинута система грантів і пільгових позичок, які виділяються Міністерством освіти незаможним студентам [1, с. 116].

Підсумовуючи вище зазначене можна стверджувати, що одним із факторів внутрішньої КСВ є підтримка освіти і науки як основи формування інтелектуального потенціалу країни. У цьому зв'язку в Україні, яка тільки створює умови для реалізації концепції КСВ, необхідно проводити семінари для навчання робітників органів державного управління та місцевого самоврядування, представників бізнес-асоціацій і ділового співтовариства щодо розвитку компетенцій у сфері КСВ. Водночас державі потрібно шукати можливості для здійснення фінансування програм досліджень у сфері КСВ, підтримувати дослідницькі партнерські проекти, залучати науковців і практиків до розробки науково-методичної літератури з КСВ, організувати систему

консультаційної допомоги з використання КСВ, проводити соціологічні дослідження з цієї тематики тощо.

Список використаних джерел:

1. Бакша Н. В. Корпоративная социальная ответственность : учебн. пособ. / Н. В. Бакша, А. А. Данилюк. – Тюмень : Изд-во Тюменского гос. Уни-
та, 2012. – 292 с.
2. Благотворительная и социальная деятельность [Электронный ресурс]
// Социальная политика : официальный сайт ОАО «ЛУКОЙЛ». – Режим
доступа : http://www.lukoil.ru/static_6_5id_263_.html.
3. Зінченко А. Г. Корпоративна соціальна відповідальність 2005-2010:
стан та перспективи розвитку / А. Г. Зінченко, М. А. Саприкіна. – К. : Вид-во
«Фабричний лист», 2010. – 56 с.
4. ПРООН та Intel-Україна підписали Меморандум про розуміння //
Бюлетень Мережі «Глобальний Договір – Україна». – Липень 2007 р. – Вип. 3. –
С. 3.
5. Истомина Л. А. Роль государства в продвижении корпоративной
социальной ответственности. Обзор международного опыта / Л. А. Истомина,
Т. В. Елецких, О. Л. Елова // Инициатива ООН «Глобальный договор» в
Беларуси. – Минск, 2010. – 48 с.
6. Соціальна політика [Електронний ресурс] : офіційний сайт
підприємства з іноземними інвестиціями «ЛУКОЙЛ-Україна». – Режим
доступу : <http://www.lukoil.com.ua/ukr/company/pii/socialpolicy>.